

KERKENBELEIDSPLAN

KORTENAKEN

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2025

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
INLEIDING	4
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	5
2. FICHE PER KERKGEBOUW	6
2.1 Sint-Amorkerk in Kortenaken	6
2.1.1 Identificatie.....	6
2.1.2 Beschrijving.....	7
2.1.2 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	12
2.1.3 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	12
2.2 Sint-Bartholomeuskerk in Waanrode	13
2.2.1 Identificatie.....	13
2.2.2 Beschrijving.....	14
2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	20
2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	20
2.3 Sint-Servatiuskerk in Kersbeek	21
2.3.1 Identificatie.....	21
2.3.2 Beschrijving.....	22
2.3.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	28
2.3.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	28
2.4 Sint-Germanus in Miskom	29
2.4.1 Identificatie.....	29
2.4.2 Beschrijving.....	30
2.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	34
2.4.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	34
2.5 Onze-Lieve-Vrouwkerk in Ransberg	35
2.5.1 Identificatie	35
2.5.2 Beschrijving.....	36
2.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	38
2.5.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	38
2.6 Sint-Amanduskerk in Hoeleden	39
2.6.1 Identificatie.....	39
2.6.2 Beschrijving.....	39
2.6.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	42
2.6.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	42
2.7 Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen in Stok	43

2.7.1	Identificatie.....	43
2.7.2	Beschrijving.....	43
2.7.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	46
2.7.4	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	46
3.	NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	47
3.1	Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	47
3.2	Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	56
	ALGEMENE BESLUITEN, CONCLUSIES EN VOORSTELLEN	57

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Kortenaken:

- Sint-Amorkerk, Dorpsplein 5A, 3470 Kortenaken
- Sint-Bartholomeuskerk, Dorp 6, 3473 Waanrode
- Sint-Servatiuskerk, Kersbeek-Dorp 5, 3472 Kersbeek-Miskom
- Sint-Germanuskerk, Kerkstraat 2, 3472 Kersbeek-Miskom
- Onze Lieve Vrouwekerk van de Heilige Rozenkrans, Dorpsstraat 112, 3470 Ransberg
- Sint-Amanduskerk, Kerkplein 9, 3471 Hoeleden
- Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen, Stokstraat 5, 3470 Stok

Dit kerkenbeleidsplan kwam tot stand op basis van het pastorale plan, dat werd opgesteld door de zoneploeg, na raadpleging tijdens 2 samenkomsten van vrijwillige parochianen.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Kortenaken, pastorale zone Kana en het kerkbestuur van Kana en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van aartsbisdom Mechelen-Brussel op datum;
- door de gemeenteraad van de gemeente Kortenaken op datum.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN



1. Sint-Amorkerk, Dorpsplein 5A, 3470 Kortenaken
2. Sint-Bartholomeuskerk, Dorp 6, 3473 Waanrode
3. Sint-Servatiuskerk, Kersbeek-Dorp 5, 3472 Kersbeek-Miskom
4. Sint-Germanuskerk, Kerkstraat 2, 3472 Kersbeek-Miskom
5. Onze Lieve Vrouwkerk van de Heilige Rozenkrans, Dorpsstraat 112, 3470 Ransberg
6. Sint-Amanduskerk, Kerkplein 9, 3471 Hoeleden
7. Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen, Stokstraat 5, 3470 Stok

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1 Sint-Amorkerk in Kortenaken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1 Identificatie

Naam: Sint-Amorkerk

Geografische ligging

- Dorpsplein 5A, 3470 Kortenaken
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Sint-Amor Kortenaken

Eigenaar: Gemeente Kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld:

Is beschermd als monument Parochiekerk Sint-Amor

Deze bescherming is geldig sinds 22-12-1943.

Is vastgesteld als bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Amor

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

2.1.2 Beschrijving

a) **Cultuurhistorische waarde**

Historiek

De Sint-Amorkerk is gelegen aan de rand van het dorp naast de Velp.

Van de romaanse fase, bestaande uit een kleine kerk met twee kruisarmen opgetrokken in ijzerzandsteen ter hoogte van het huidige koor, zijn geen bovengrondse elementen zichtbaar.

In de 16de eeuw vond een vergroting van de kerk in opdracht van de abdij van Vlierbeek (de plaatselijke tiendenheffer) plaats. Er werd een vijfzijdig koor gebouwd met vijf lancetramen en acht steunberen, bekroond met driepas of lancetpunt en opgetrokken in baksteen met banden en hoge plint in Gobertange. In de fundamenteën aan de noordzijde werd ijzerzandsteen hergebruikt. De noordelijke kruisarm werd geconstrueerd, met twee zwaardere hoeksteunberen, een puntgevel en een groot raam. De originele console werd bewaard in de noordwesthoek. In de noordoosthoek tussen koor en noordtransept werd de sacristie en 'provijs' gebouwd. In 1906-1911 verdwenen die. De noordbeuk werd gebouwd met een onderbouw die recuperatie ijzerzandsteen recupereerde en een bovenbouw in baksteen en witte natuursteen, voorzien van drie spitsboogramen. De noordzijde van het middenschip wordt gedragen door een zuilengalerij: de ronde schacht ervan steunt op een achthoekig (?) basement met fijne console als basis voor een lage en brede spitsboog. Het zuidtransept en de zuidbeuk ontbreken.

In 1708 verplicht de Raad van Brabant de abdij om dringende herstellingen aan de kerk uit te voeren.

Belangrijke restauratiewerken werden in 1756 aangevat, gespreid over verschillende jaren. De zuidmuur werd volledig opnieuw opgetrokken in baksteen en voorzien van drie, vermoedelijk rondboogvormige ramen met ijzeren monelen. Gelijktijdig werd het dak hersteld. Bij deze verbouwing werden grondige interieuraanpassingen gedaan. Het middenschip, koor en de zijbeuken werden van een gestuct plafond met tongewelf voorzien. De koren werden afgewerkt met een lambrisering en het hoog- en zijaltaar werd gemarmerd. De sacristie en de 'vrunte' werden verbouwd en beide werden voorzien van een nieuw raam.

In 1842 werden een nieuwe zuidkruisarm en zuidbeuk gebouwd naar het voorbeeld van de bestaande noordzijde. De zuidmuur werd afgebroken en vervangen door een zuilengalerij geïnspireerd op de noordkant. De nieuwe zuidmuur werd een drietal meter zuidwaarts verschoven. In de zuidoosthoek werd een nieuwe sacristie gebouwd. De oude sacristie werd omgebouwd tot opbergplaats.

De vergroting en restauratie van de kerk in 1906-1911 gebeurden onder leiding van architect Langerock. Daarbij werden de 16de-eeuwse elementen (hoogkoor, noordkruisarm, noordmuur) gerestaureerd. In hoofdzaak werden de onderdelen van de vensters aangepast en vernieuwd. De westgevel met ingebouwde toren en de zuidmuur werden volledig afgebroken en heropgebouwd: de zuidmuur op dezelfde plaats, de westgevel enkele meters meer westwaarts. Aan de 'verhoogde' zuidkruisarm werd de nieuwe toren met traptoren

geplaatst. De bestaande sacristie en magazijn werden vervangen door kapellen en nog twee kleinere aanbouwtjes die dienst doen als sacristie en magazijn. Het middenschip en zijbeuken werden verhoogd en voorzien van een nieuw dakgebint en zoldering. De oude zuilen en arcades werden hersteld. Vier en twee halve nieuwe zuilen werden aan de zuidzijde geplaatst naar voorbeeld van de 16de-eeuwse zuilen.

In 1940 werd schade aan dak en ramen, na het opblazen van de nabijgelegen brug, hersteld¹.

Culturele waarde

Van de kerk uit de 13de eeuw in ijzerzandsteen blijven nog enkel muurresten bewaard aan de basis van de noordelijke zijbeuk. De huidige driebeukige kerk dateert van de 17de eeuw. In 1840 werd de zuidelijke zijbeuk herbouwd waaraan in 1908 de toren werd toegevoegd onder leiding van architect Langerock. De kerk in baksteen met speklagen in zandsteen bestaat uit een schip van vier traveeën, een transept, twee koortraveeën met zijkoren en een veelhoekig afgesloten absis. De toren bevindt zich in de hoek tussen transept en zijbeuk Z. en de sacristie tussen koor en transept Z.

Hoofdaltaar (uit 1914?) met expositietroon bekroond met Calvariegroep. Retabel uit eik, voorstellend Offer van Melchisedek en het Laatste Avondmaal, stenen altaartafel met marmeren blad, expositietroon en tabernakel in geel koper.

Biechtstoel (18de – 19de eeuw), doopvont (18de eeuw), hardsteen met geelkoperen deksel, preekstoel (19de eeuw), door Jan Engelen gemaakt, tegen zijden van de kuip beelden van Christus als leraar te midden van de evangelisten.

Schilderijen van de Vlaamse School op doek (groot doek 170 cm op 225 cm, XVII de eeuw, voorstellende de Marteldood van de H. Petrus door kruisiging).

Twee kleinere doeken telkens 250 cm op 71,50 cm groot (XVII de eeuw, Vlaamse School), voorstellende Christus, als Goede Herder, met schaap op de schouders en Christus, als Salvador, die de slang vertrappt.

Beelden

- Heilige Amor, hout, gepolychromeerd, XX ste eeuw, 125 cm hoog.
- Heilige Amor, XVII – XVIII de eeuw, hout gepolychromeerd, 90 cm hoog
- Heilige Rochus van Montpellier, tweede helft van de XVI de eeuw, hout gepolychromeerd en 74 cm hoog.
- Heilige Isidorus van Sevilla, XIX de eeuw, hout gepolychromeerd.

Daar de bescherming van de Sint-Amorkerk dateert van 1943, moeten volgende cultuurgoederen zeker toegevoegd worden aan de bescherming.

¹ **Bron:** Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, beschermingsdossier DB000243, Sint-Amorkerk, Bouwhistorische nota Sint-Amor kerk te Kortenaken, 1998.

Datum tekst: 1998

Richtlijn Onroerend Erfgoed Cultuurobjecten in Monumenten dd. 21/12/2015.

- Preekstoel , biechtstoel, hoogaltaar, schilderijen, doopvont.
- Beelden Sint-Amor, Sint-Amor, Sint-Rochus en Sint-Isidorus.

Stabiliteit is Ok – maar er moet gewerkt worden aan dak en goten – daarna een grondige binnenrestauratie.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen:

koor: 80,475 m² (7,25 m x 11,10 m)

schip: 365,28 m² (24 m x 15,22 m)

oppervlakte zijbeuken: 34,36 m² [2 x (5,40 m x 3,20 m)]

totale oppervlakte: 480,317 m²

- Grondplan van Sint-Amorkerk Kortenaak



- Vrije hoogte: schip: 11,88 m
Koor: 11,82 m
- Aantal zitplaatsen: 351

Opbouw

- type gebouw: driebeukige kerk
- Aantal en soort bijruimtes: 2 sacristieën
- Compartimentering is heel moeilijk, gelet op het beschermde statuut van de kerk.

Voorzieningen

Sanitair	1 WC in zijsacristie
Verwarming	Luchtverwarming op aardgas
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijk op gelijkvloers.
Diefstal- en brandbeveiliging	Beide aanwezig
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Aanwezig: Proximus en Telenet

Bouwfysische toestand

- Rapport Monumentenwacht Datum
20146/2021/B - 08/12/2021 exterieur
20146 Sint-Amorkerk (Kortenaken) 2007 interieur
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
Restauratie kruisweg: 2023
Reparatie luidbruggen en vernieuwing torenuurwerk: 2023
Vernieuwing externe bliksembeveiliging: 2025

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
2027	Dakwerken	153.065(premie 69.300)	N/A
2028	Interieur	270.858(premie 147.741)	N/A

Deze bedragen op basis van ramingen architect in 2022 en dus excl. mogelijke prijsstijgingen.

- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
In 2017 zijn de afzonderlijke kerkfabrieken gefusioneerd tot één kerkfabriek, genaamd Kana. De exploitatie zal om deze reden maar eenmalig worden neergeschreven in onderstaande tabel. De onderstaande tabel is dus geldig voor alle andere kerken die in de zone Kana aanwezig zijn.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
75.563	126.196	73.147	56.521	124.028	87.175
104.706	126.196	95.195	94.095	123.225	90.966

2025	2026	2027	2028	2029	2030
94.052 (b)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
125.109 (b)					

2.1.2 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Grote en ruime kerk met veel groen omgeven (voormalig kerkhof) gelegen in 't centrum van de hoofdgemeente, met kleinhandel omgeven.

Er is een kleine parking aan de kerk en een grote parking aan zaal " den Hoek " op wandelafstand. Er is ook een bloeiende school met kleuter en lager onderwijs.

2.1.3 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De Sint-Amorkerk is momenteel de zondagskerk (centrumkerk) van de pastorale zone Kortnaken. Dit wil zeggen dat er op zon- en feestdagen een eucharistieviering doorgaat. Ook vinden er uitvaarten, huwelijken, doopvieringen, eerste communie en vormselviering plaats.

Ook de voorbereidingssamenkomsten op eerste communie en vormsel, schoolvieringen, de jaarlijkse 11 novemberviering t.g.v. Wapenstilstand en repetities van het zangkoor vinden er plaats.

Jaarlijks wordt er eveneens rond de kerstperiode een concert georganiseerd, verzorgd door een professionele zanger of zangeres met aangepaste liederen.

2.2 Sint-Bartholomeuskerk in Waanrode

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1 Identificatie

Naam: Sint-Bartholomeuskerk

Geografische ligging

- Dorp 6, 3473 Waanrode
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Sint-Bartholomeus Waanrode

Eigenaar: gemeente Kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld

Is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Parochiekerk Sint-Bartholomeus*

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

Is beschermd als **monument** *Parochiekerk Sint-Bartholomeus met ommuurd kerkhof*

Deze bescherming is geldig sinds 22-11-2001.

Omvat de bescherming als **monument** *Parochiekerk Sint-Bartholomeus: orgel*

gelegen te *Dorp 6 (Kortenaken)*

Deze bescherming is geldig sinds 19-12-2014.

2.2.2 Beschrijving

a) **Cultuurhistorische waarde**

Historiek

Waanrode wordt, zoals de naburige gemeente Kersbeek-Miskom, voor het eerst vermeld in 1139 in een oorkonde van de abdij van Sint-Truiden, die vermoedelijk aan de basis lag van de kerstening van het dorp. In 1231 schonk Hendrik van Velppe het patronaatsrecht en de tienden van de parochie aan de in 1215 gestichte cisterciënzerinnenabdij van Maagdendal die ze tot het einde van het ancien régime in het bezit hield. De oudste voorstelling van de parochiekerk dateert uit de periode 1650-1680 en is terug te vinden op kaart IV van het kaartboek van de abdij van Averbode. Het gaat om een summiere schets die een eenbeukige kerk met westtoren suggereert.

Voor de 17de eeuw (1649, 1670 en circa 1700) melden de archieven diverse herstellingswerken. In 1792 werd een nieuwe toren gebouwd naar ontwerp van architect J.H. De Brie uit Tienen. Deze classicistische toren is nog te zien op een foto van circa 1900 en dit in combinatie met het huidige laatgotische koor en een lager driebeukig schip met drie rondboogvensters en sporen van speklagen. In 1844-1845 werd tegen de zuidwand van het koor in opdracht van de familie d'Arschot de Schoonhoven een polygonale grafkapel opgetrokken. Rond 1900 volgde vergroting van de kerk door de Leuvense architect Augustin van Arenbergh (1870-1937) vooral bekend van zijn privé-opdrachten met art nouveau-inslag nl. het Instituut voor Bacteriologie (1897) te Leuven en de villa *Les Tilleuls* (1905) te Heverlee.

Van de oude kerk bleef enkel het laatgotische koor met noordsacristie en vermoedelijk ook het noordtransept bewaard. In 1946 en ook meer recent werden herstellingen uitgevoerd.

Culturele waarde

De driebeukige kerk heeft een westgevel geflankeerd door een doopkapel en toren, een schip van 3 traveeën, transept en koor met veelhoekig afgesloten absis. De sacristie bevindt zich tussen koor en zuidtransept. Van het oorspronkelijk gebouw uit de 16de eeuw bleven koor, noordtransept en de sacristie bewaard. Na een herstelling aan de oude kerk in 1870 werd ze voor het grootste deel vernieuwd onder leiding van architect Van Arenbergh uit Leuven in 1902. Het materiaal is baksteen met speklagen in zandsteen.

De plattegrond van de huidige kerk toont een rechthoekig koor met driezijdige sluiting, een drie traveeën tellend schip met als dwarskapellen uitgewerkte zijbeuken, twee uitspringende transeptarmen en een gedesaxeerde westtoren met aanleunende, halfronde doopkapel. Het koor wordt geflankeerd door een berging (oude sacristie) aan

de noordzijde en een sacristie met aansluitende grafkapel van de familie d'Arschot de Schoonhoven aan de zuidzijde. Het geheel is opgetrokken in baksteen met een drukke ritmering met witnatuurstenen speklagen en afgedekt met natuurleien bedaking.

Het laatgotische, eind 16de eeuw gedateerde koor wordt belijnd door een hoge natuurstenen plint, speklagen, een cordonlijst ter hoogte van de onderdorpels en een natuurstenen kroonlijst waaronder een bakstenen muizentandfries. Hoge, door colonetten geflankeerde spitsboogvensters met eenvoudig (gerestaureerd) maaswerk en bovenaan afgeschuinde steunberen zorgen voor een sterke verticale articulatie. Uit dezelfde bouwperiode dateert de noordsacristie (nu berging) met lessenaarsdak en rechthoekig venstertje met negblokomlijsting alsook het uitspringende noordtransept met groot driedelig kruisvenster en kopgevel voorzien van top- en schouderstukken.

Bij de vergroting van de kerk in 1902 met driebeukig schip, zuidtransept en -sacristie, westtoren en halfronde doopkapel opteerde Augustin Van Arenbergh voor een neogotische vormgeving waarbij de vormkarakteristieken van de oudere oostpartij werden geïmiteerd. Opmerkelijk qua volumewerking is het over koor en middenbeuk doorgetrokken, op enkele dakkapellen na, ongearticuleerde zadeldak, de met dwarse zadeldaken afgewerkte zijbeuken en de gedesaxeerde, in de as van de zuidelijke zijbeuk geplaatste westtoren.

In tegenstelling tot de meestal stereotiepe opstelling wordt de westwand verlevendigd door de trapsgewijze aaneenschakeling van de halfronde doopkapel, de tuitgevel met monumentaal spitsboogvenster van de middenbeuk en de rijzige, vierledige toren met ingesnoerde spits. Opmerkelijk is eveneens de dubbele toegang aan west- én zuidgevel via een Tudorboogportaal langs de zuidzijde bekroond met een Sint-Bartholomeusbeeld in een drielobbige nis.

De polygonale grafkapel aan de zuidzijde van het koor dateert uit 1844-45. De gecementeerde gevelvlakken tonen elk een decoratief uitgewerkt gietijzeren bovenlicht en een hardstenen gedenkplaat gevat in een spitsboogomlijsting.

Tegen de oostwand van het koor bevindt zich de grafsteen met het gebeente van graaf d'Arschot Schoonhove, overgebracht in 1730, en van zijn echtgenote M.F. De Hoen de Carthils (+1729).

De driebeukige binnenruimte met diagonaal geplaatste zwarte natuurstenen tegelvloer wordt gestructureerd door een spitsboogarcade op gedrongen zuilen met polygonale sokkel en afgedekt met een houten spitstongewelf waarvan de ribben worden opgevangen door sober versierde consoles. De zijbeuken tonen houten kruisribgewelven op muurconsoles. Zware bundelpijlers bezet met halfzuilen markeren de overgang naar het transept met houten spitstongewelf. Het koor, eveneens voorzien van een houten spitstongewelf en een spitsbogige scheibog telt drie brandglasramen met van links naar

rechts voorstellingen van de Heiligen Albertus en Eduardus, Maria en Jozef en de Heiligen Paulus en Elisabeth. Het middelste met onderaan de initialen B en R, zou een schenking zijn van Bartholomeus Rocourt, van 1836 tot 1880 pastoor van Waanrode. Vermoedelijk zijn de andere twee giften van de familie De Neeff, van 1876 tot 1919 eigenaar van het dorpskasteel. De overige glasramen tonen een witte beglazing met gele sierboord. Een brede, bakstenen gedrukte boog met flankerende pilasters met knopkapiteel verbindt de beuk met het westportaal.

Het orgeldoksaal is voorzien van een in hout en smeedijzer uitgewerkte balustrade met onderaan een boogfries.

Een goudbies ter hoogte van de kapitelen en een sjabloonboord aan de houten gewelven vormen de enige sporen van een polychrome afwerking.

Meubilair

- Hoofdaltaar uit eik, steen en marmer 20ste eeuw. Biechtstoel 19de eeuw – doopvont 13de eeuw – grafmonument 1549 – sacristiekast in eik uit de 19de eeuw – kerkmeesters bank uit eik 19de eeuw – Koorgestoelte eik 19de eeuw – preekstoel eik 1707
- Het orgel² in de parochiekerk Sint-Bartholomeus te Waanrode (Kortenaken) is beschermd als monument. Door haar markant silhouet, opmerkelijk koloriet, omvangrijk volume en inplanting op een hoogte te midden van een ommuurd kerkhof bezit de Sint-Bartholomeuskerk een sterke beeld- en centrubepalende functie voor de dorpskern van Waanrode. De oostpartij vormt een mooie illustratie van 16de-eeuwse plattelandsgotiek. Daarnaast is de laatneogotische uitbreiding uit 1902 bijzonder illustratief voor het oeuvre van provinciaal architect Augustin Van Arenbergh (1870-1937).

² Orgel door P. Van Overbeek & Zoon, Mechelen, 1817. (beschermd door Koninklijk Besluit van 12/10/1981). Het betreft een in 1817 geplaatst orgel door Paul van Overbeek, documentair zeer belangrijk aangezien het het enige bekende orgel is uit het oeuvre van van Overbeek. J. Lostermans, schrijnwerker en vermoedelijk ook gevestigd in Mechelen, werd gelast met het maken van de orgelkast, het doksaal met pijlers en balustrade en de kast van het positief. Tegen het einde van 1817 was het instrument volledig opgebouwd. Na de levering bleef Paul van Overbeek belast met het gewoon onderhoud en in 1831-1832 voerde zijn zoon Hendrik belangrijke werken uit waarbij het klein orgel of positief door een nieuw werd vervangen. Begin 20ste eeuw werd het orgel verbouwd door F. Vos uit Zichem. In 1964 werden er restauratiewerken uitgevoerd door Bernard Pels-D'Hondt (Herselt) die ook voor het onderhoud instaat. Het betreft een in origine achervoets kast voor het hoofdwerk met viervoets kast voor het rugpositief. Bij de bouw van een nieuw doksaal (als gevolg van de uitbreiding en neogotisering van de kerk) is het rugpositief verdwenen en werd de hoofdwerkkast met de rug tegen de zijmuur geschoven. Van de hoofdwerkkast is de hele rugwandstructuur nog aanwezig, hoewel er heel wat verzagingen werden verricht. In de voet is de rugwand wel volledig verdwenen. Het dak is niet volledig in eik uitgevoerd en aan beide zijden van de klavieropening bevinden zich twee rijen registergaten. Het reciet is omgeven door een houten kast uit 1964, die samen met de nieuwe speeltafel (met naamplaatje) toen door het huis Vos uit Zichem werd gebouwd. Bij het uit elkaar halen van het secreet van het hoofdwerk werd binnenin een ingeplakt briefje gevonden (nu bewaard in kerkarchief) met daarop: "Gemaakt door P: van Overbeek/ en zoon Orgelmaeker/ tot Mechelen den i juni/ 1817". Onder het oorspronkelijk rugpositief was blijkbaar ook een chronogram aangebracht dat als volgt luidde: "aLLes In Meer Der Lof en gLorle Van t' opper Wezen opgereCht".

- Zuidelijk zijaltaar opgedragen aan de Heilige Antonius, begin 19de eeuw, eik.
- Noordelijk zijaltaar opgedragen aan Onze-Lieve-Vrouw, begin 19de eeuw, eik.
- Koorgestoelte met telkens vier zitplaatsen en hoofden van de evangelisten Johannes, Lucas, Marcus en Mattheüs in medaillons, eerste helft 19de eeuw, eik.
- Preekstoel met tegen klankbord Duif als symbool van de Heilige Geest en aan de kuip verbonden kruisbeeld, dateert van 1707, eik.
- Losse fragmenten van communiebank, eik.
- Drie biechtstoelen met in fronton respectievelijk symbool van de Rechtvaardigheid, Priesterlijke Macht en voorstelling van Gods oog, eerste helft 19de eeuw, eik.
- Doopvont met vier maskers tegen kuip, 13de eeuw, hardsteen.
- Vier obiïts van de familie d'Arschot de Schoonhoven.
- Grafsteen van Robert de Schoonhoven (+1549) en zijn echtgenote Anna van Nassau (+15..), voorstelling van de overledenen met hun wapenschilden, initialen en vier kwartieren op de hoeken, hardsteen.

Kerkhof

Het kerkhof is omsloten met een met ezelsrug afgewerkte bakstenen muur, ter hoogte van de westingang voorzien van een hekken en pijlers met bolbekroning. Er zijn oudere gietijzeren grafkruisen en enkele grafstenen aanwezig, die allen dateren van voor 1964. Het fraai onderhouden kerkhof doet het dorp Waanrode alle eer aan³.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen:
 koor: 82,50 m² (7,5 m x 11 m)
 middenbeuk: 190,12 m² (19,40m x 9,80 m)
 zijbeuken: 167,20 m² (2 x 83,60 m²)
 hoogzaal: 41,16 m² (4,06 m x 9,8 m)
 totale oppervlakte: 481,36 m²

³ Onroerend Erfgoed, digitaal beschermingsdossier DB002150, Parochiekerk Sint-Bartholomeus met ommuurd kerkhof (PAESMANS G., 2001)

Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, dossiernummer DB000635, Sint-Bartholomeuskerk orgel, Klasseringsvoorstel m.b.t. historische kerkorgels in het arrondissement Leuven.

Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, dossiernummer DB000635, Sint-Bartholomeuskerk orgel, Parochiekerk St. Bartholomeus (historiek en beschrijving).

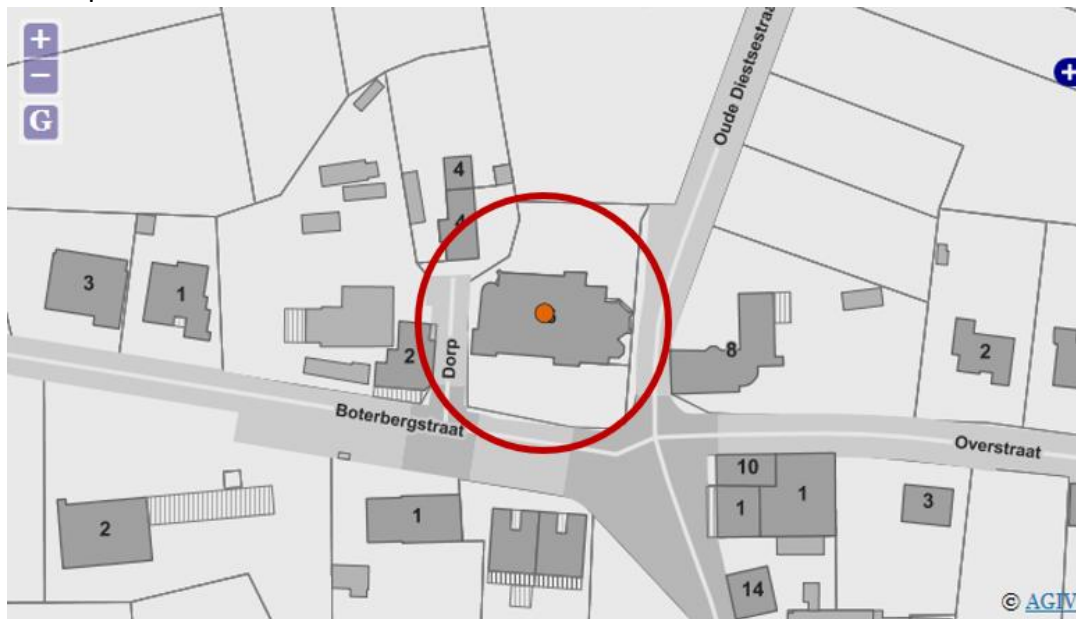
FAUCONNIER A. & ROOSE P. 1977: Het historisch orgel in Vlaanderen, deel II b, Brabant - arron. Leuven, Brussel, 255-260.

VERHAEGEN A. 1989: Waanrode 1139-1795. De geschiedenis van een dorp, Waanrode.

Bron: -

Auteurs: Fauconnier, Antoine; Paesmans, Greta & Roose, Patrick

- Grondplan Sint-Bartholomeuskerk Waanrode



- Vrije hoogte
 - De pilaren hebben een hoogte van 4,2 m. De kroonlijst van het plafond bevindt zich op 7,6 m hoogte. De binnennok van dit plafond is 12,10 m van de vloer verwijderd. De vloer van het hoogzaal bevindt zich op 4,2 m hoogte.
 - De hoogte van de nok van het plafond van de zijbeuken is 7,3 m. In de transeptarmen bedraagt deze hoogte 10,75 m.
 - De muren van de toren hebben in het vierkant een lengte van 5,6 m, een dikte van 80 cm en een hoogte van 20,15 m. De torenspits bedraagt 14,5 m. De onderkant van het kruis, dat op het uiterste punt van de toren staat, is dus 34,65 m verwijderd van de grond.
 - De hoogte van het dak van de kerk bedraagt 16,2 m, deze van het dak in de transeptarmen 11,7 m en deze van de zijkapellen van de zijbeuken 9,4 m⁴.
- Aantal zitplaatsen: 280

Opbouw

- Type gebouw: driebeukige kerk
- Aantal en soorten bijruimtes; doopkapel, torengebouw met CV-installatie, 2 sacristieën en een grafkapel
- Compartimentering is nagenoeg uitgesloten, aangezien dit afbreuk zou doen als beschermd monument. Wel zijn er mogelijkheden om er concerten en andere culturele activiteiten te laten doorgaan.

⁴ VANDER VELPEN Jan, ...*EN DE TOREN WERD GEDRAAID...*:*DE GESCHIEDENIS VAN DE KERK VAN WAANRODE*, Culturele Dorpsraad Waanrode vzw, 2002.

Voorzieningen

Sanitair	Afwezig
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie.
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Begane grond is rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Aanwezig: camerabewaking
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Aanwezig: Orange

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
20872/2021/B - 19/10/2021 exterieur
20872 Sint-Bartholomeuskerk (Waanrode) 2023 interieur
inspectieverslag interieur 33/03/23 dossier 20872/2023/1
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
Vernieuwing dak en dakgoten: 2020
Renovatie kruisweg: 2023
Vernieuwing kerkhofmuur: 2023
Uitbreiding bliksembeveiliging: 2025

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
2025	Pleisterwerken	321.431 (premie 150.088)	N/A
2026	Schilderwerken	130.800 (premie 56.000)	N/A

- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaeken

2.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deze driebeukige kerk bevindt zich in het centrum van de deelgemeente Waanrode.

Rond de kerk bevindt zich het oude kerkhof, waar niet meer mag begraven worden. Er is ruime parkeermogelijkheid in de nabije omgeving van de kerk.

Er is ook een bloeiende school met kleuter en lager onderwijs in de omgeving.

2.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Het gaat hier om een beschermd monument, dat naar de toekomst toe voorbehouden blijft voor de eredienst. Wel zijn er mogelijkheden om er concerten en andere culturele activiteiten te laten doorgaan.

Dit is de tweede belangrijkste kerk in de pastorale zone Kortenaeken. Momenteel is er één zaterdagviering per maand, vieringen bij Kerstmis, Palmzondag, Goede Vrijdag en Pasen, een schoolviering per trimester, uitvaarten, huwelijken en doopvieringen.

Ook de voorbereidingssamenkomsten op eerste communie en het jaarlijkse Te Deum n.a.v. de nationale feestdag vinden er plaats. Alsook o.a. een jaarlijks kerstconcert met lichtspektakel evenals twee inzamelacties van schoolgerief en speelgoed ten voordele van minderbedeelde kinderen.

De kerk van Waanrode is alom bekend van het evenement 'Kerk in de Bloemen', dat 24 maal werd georganiseerd.

2.3 Sint-Servatiuskerk in Kersbeek

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.3.1 Identificatie

Naam: Sint-Servatius of Sint-Servatiuskerk

Geografische ligging

- Kersbeek-Dorp 5, 3472 Kersbeek-Miskom
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Sint-Servatius Kersbeek

Eigenaar: Kerkfabriek Kana kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld

Is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Parochiekerk Sint-Servaas*

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

Is beschermd als **monument** *Parochiekerk Sint-Servatius met kerkhofmuur*

Deze bescherming is geldig sinds 23-02-2001.

omvat de bescherming als **monument** *Parochiekerk Sint-Servatius: orgel*
gelegen te *Kersbeek-Dorp (Kortenaken)*

Deze bescherming is geldig sinds 07-10-1981.

is deel van de bescherming als **stads- of dorpsgezicht, intrinsiek** *Kerkhof en pastorietuin*

Deze bescherming is geldig sinds 23-02-2001.

2.3.2 Beschrijving

a) **Cultuurhistorische waarde**

Historiek

Kersbeek wordt voor het eerst vermeld in 1139 en dit zowel in het cartularium van de abdij van Sint-Truiden als in het oorkondeboek van de Sint-Servatiusabdij van Maastricht die er op dat moment diverse goederen bezat. Vermoed wordt dat het kapittel van de abdij van Maastricht aan de basis lag van de stichting van een eerste bedehuis.

De primitieve woonkern van Kersbeek lag meer zuidelijk, tussen de Velpe en de Heirbaan. Het was daar dat de toenmalige dorpsheer Guillaume de Hamal, op het perceel "Langenbempt" in de tweede helft van de 14de eeuw een kerk liet optrekken, opgedragen aan de Heilige Maagd.

Te klein geworden voor een toenemende bevolking die inmiddels de laag gelegen drassige gronden langs de Velpe had verlaten voor het hoger gelegen plateau werd in 1496 ter plaatse van de huidige kerk, te midden van de nieuwe agglomeratie, een nieuwe kerk gebouwd. Zij werd bekostigd door de mede-eigenaar van de heerlijkheid, Jan van den Steenwegen, en opgedragen aan de kerstenaar van Haspengouw en Hageland, de Heilige Servatius.

Zwaar beschadigd door brand en plunderingen tijdens de godsdienstoorlogen werd de kerk in de periode 1604-1617 heropgebouwd en plechtig ingewijd op 13 mei 1624. Volgens pastoor De Bruyn gebeurde dit "naar het oud plan en denzelfden bouwtrant".

Kaart XVII in het kaartboek van de abdij van Averbode (1650-1680) geeft een summiere voorstelling van de Sint-Servatiuskerk. Naar verluidt bestond de kerk op dat moment uit een driebeukig schip van vier traveeën, voorafgegaan door een driezijdig gesloten koor en een slanke westtoren.

Wegens bouwvalligheid werd eind 18de eeuw beslist een nieuwe kerk te bouwen, met behoud van het oude koor. De werken startten in 1791 en waren in 1796 beëindigd. Voor de bouw van de nieuwe beuk en westtoren werd gebruik gemaakt van de oude funderingen. Tezelfdertijd werd een nieuwe sacristie opgetrokken aan de noordzijde van het koor. De werken werden uitgevoerd door meester-metser Gilse(o)n uit Hoegaarden (Outgaarden?) naar ontwerp van landmeter J.H. De Brie uit Tienen wiens naam voornamelijk opduikt in verband met het in kaart brengen van de door Jozef II afgeschafte contemplatieve kloosters.

Als pendant van de sacristie lieten de dorpsheren in 1855 een grafkapel bouwen aan de zuidkant van het koor.

In juli 1879 werd de 18de-eeuwse sacristie uitgebreid op kosten van barones de Turck de Serclaes.

Begin 20ste eeuw was er opnieuw nood aan uitbreiding. Het voorontwerp voor de vergroting van de Tiense architect Albert Geens, voorzag in de uitbreiding met één travee van drie meter en de bouw van een nieuwe toren met bijgebouwen.

Culturele waarde

Vlak naast het dorpskasteel en dominant aanwezig door de inplanting op een heuvel, te midden van een ommuurd kerkhof bevindt zich de Sint-Servatiuskerk. Als gevolg van het grondbezit van en rond het kasteel vertoont de dorpskern van Kersbeek een weinig geconcentreerde bebouwing.

Deze kerk vormt niet alleen door haar hogere ligging te midden van een ommuurd kerkhof maar ook door haar karakteristiek volume en silhouet een dominante factor in het dorpsbeeld. Met haar laatgotisch, begin 17de-eeuws koor getuigt ze van het laat doorleven van de gotiek op het platteland. Bijzonder markant is de classicistische beuk (1791-1796). Vooralsnog gaat het om de enige gekende en bewaarde realisatie van landmeter J.H. De Brie uit Tienen. Alhoewel in 1913 naar het westen toe met één travee en een nieuwe westtoren uitgebreid oogt het globaal beeld opvallend homogeen, onder meer door het gebruik van vrijwel identiek metselwerk.

De éénbeukige kerk, opgetrokken in baksteen en zandhoudende kalksteen met natuurleien bedaking, bestaat uit een ingebouwde westtoren, een schip van vijf traveeën en een één travee diep, driezijdig gesloten koor, geflankeerd door een sacristie en een grafkapel.

Het uit het eerste kwart van de 17de eeuw daterende koor met natuurstenen kroonlijst, steigergaten en een drukke ritmering met speklagen wordt gearticuleerd door steunberen met dubbele versnijding en laatgotische spitsboogvensters. Enkel het middelste is nog voorzien van een tracering met driepasmotieven. In één van de vensteromlijstingen is ijzerzandsteen verwerkt wat wellicht wijst op hergebruik. De iets hoger uitgewerkte beuk uit 1791-1796, belijnd door een natuurstenen plint, regelmatige hoekkettingen en steigergaten, wordt verticaal geritmeerd met penanten waarbij de tussenliggende vakken worden verlevendigd met natuurstenen rondboogvensters met vooruitspringende sluitsteen en bakstenen panelen die een brede attiek vormen.

De lichtjes vooruitspringende en door hoekkettingen strak omgorde, ingebouwde westtoren telt vier bouwlagen onder een ingesnoerde spits met peervormige bekroning. De door speklagen geaccentueerde niveaus worden respectievelijk opengewerkt door een inkomportiek - een geprofileerde rondboogomlijsting op pilasters ingeschreven in een rechthoek met geprofileerde driuipijl - een rondboogvenster, twee smalle lichtspelen en een gekoppelde rondboogopening bekroond met een blinde oculus. De dubbele, rechthoekige houten inkomdeur is voorzien van een waaiervormig bovenlicht.

De westgevel wordt vervolledigd door met imitatievlechtingen en schouderstukken afgewerkte, drie niveaus tellende kopgevels opengewerkt met respectievelijk een gekoppelde en enkele rondboogopening en bovenaan een smalle lichtspelt.

Ter hoogte van het koor, aan de noordzijde, bevindt zich de sacristie (1791 en 1879), een vierkante bakstenen constructie met twee leien dakschilden en opengewerkt met een deur en twee vensters in een vlakke rechthoekige omlijsting met trapeziumvormige sluitsteen. Het corresponderende volume aan de zuidzijde werd in

1855 opgetrokken als graf- en bidkapel voor de dorpsheren. Deze neogotische kapel, op vierkante plattegrond is opgetrokken in bak- en natuursteen met zwak hellend schilddak. Typerend zijn de hoekverstevingen met steunberen met dubbele versnijding, de brede kroonlijst met muizentand- en spitsboogfries en de spitsboogvensters met fijne tracering. Centraal in de gevel bevindt zich een hardstenen grafplaat met de namen van de overledenen.

De vrijwel homogeen wit geschilderde eenbeukige ruimte met zwart-grijze natuurstenen vloer wordt geritmeerd door een klassieke pilasterstelling die een sterk geprofileerde kroonlijst draagt. De ruimte wordt overkapt met een gedrukt tongewelf, opgehoogd met gordelbogen en een rosasmotief. Een spitsboogopening op pilasters vormt de overgang naar het smallere en lagere koor, afgedekt met een spits tongewelf waarvan de ribben rusten op decoratief uitgewerkte consoles. Het interieur frappeert door zijn rijke, overwegend 18de en 19de-eeuwse uitmonstering, een gevolg van het mecenaat van de lokale heren.

Koor

- vier glasramen (van links naar rechts):
 - Heiligen Adalbertus en Elisabeth van Hongarije, J.E.T. Coucke, 1909.
 - Heiligen Jozef en Eudoxia, Atelier Hochreiter en Geyer, 1895.
 - Heiligen Anna en Augustinus, Camille Wybo, 1924.
 - Heiligen Edmondus en Valeria, 1894.
- Oorspronkelijk bevond zich centraal in het koor een glasraam uit 1888 van J.F. Pluys met voorstelling van Onze-Lieve-Vrouw met kind. Vermoedelijk werd het verwijderd na beschadiging.
- marmeren hoofdaltaar, 1940.
- eiken koorgestoelte, vermoedelijk 1ste kwart 18de eeuw, bestaande uit telkens vier zetels met in het rugbeschot reliëfs met bisschopsmijter, Hart als symbool van Christus, Hart met pijlen doorboord, de Stigmata boven Lam met kruis en wimpel. De knielbanken zijn verwijderd.
- twee schilderijen:
 1. Heilige Familie met Heilige Anna (kopie naar P.P. Rubens), school van P.P. Rubens, tweede kwart 17de eeuw.
 2. Maaltijd met de Emmaüsgangers, Vlaamse School, 17de eeuw.
- triomfkruis met Maria en Johannes, gepolychromeerd hout, eerste kwart 16de eeuw.

Beuk

- Twee neogotische zijaltaren respectievelijk gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en de Heilige Servatius, eiken retabel en beeld, altaartafel uit steen en marmer, eind 19de eeuw.
- Twee neogotische biechtstoelen, eik, tweede helft 19de eeuw.
- eiken preekstoel, kuip met medaillons met buste van de Heilige Norbertus van Prémontré en Thomas van Aquino afgewisseld met symbolen van de

Evangelisten, kuip gedragen door Vrouwenfiguur met zon op de borst en zittend op wereldbol, omgeving van H.-F. Verbrugghen, eerste kwart 18de eeuw.

- Merkwaardige houten doopvont, eind 18de-begin 19de eeuw.
- twee schilderijen:
 1. Aanbidding van de Wijzen, Vlaamse School, tweede helft 17de eeuw.
 2. Calvarie met Maria Magdalena, Vlaamse School, tweede helft 17de eeuw.
- Tien glasramen met voorstellingen van heiligen in een nisstructuur, 1913 en 1933.
- **orgel**: een bescheiden viervoetsorgel met prospect in rococostijl. Het orgel valt te situeren in het midden van de 19de eeuw, hoewel er een hoeveelheid 18de-eeuws pijpwerk in de huidige samenstelling is opgenomen. Dit orgel werd waarschijnlijk door P.A. Van Dinter (uit Tienen) vermoedelijk voor 1857 geplaatst. Ander transformaties gebeurden door M. Dryvers uit Kortenaak en de gebroeders Joris. De orgelkast is helemaal naar achter op het doksaal geschoven en links en rechts staan uitbreidingen (gebroeders Joris).
- eiken tochtportaal, eind 18de eeuw.
- twee eiken binnendeuren, derde kwart 18de eeuw.
- In de sacristie (grafkapel) vier fraaie, eiken kasten uit het derde kwart van de 18de eeuw en in het portaal ten slotte, ingemetseld in de muur de hardstenen grafsteen van Jan Van Houthem (+1596), heer van Kersbeek, en Barbara Van den Steenweghen (+1618).
De Sint-Servatiuskerk wordt omkaderd door een ommuurd kerkhof met aan de westzijde een Lourdesgrot en een dodenhuisje.
De ommuring zelf bestaat uit een bakstenen onderbouw waarop een tussen pilasters gevat smeedijzeren hekwerk, dat nog dient gerestaureerd te worden⁵.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen

Totale oppervlakte: 440 m² (40 m x 11 m) (excl. sacristieën en zijingang)

⁵ Bron: Onroerend Erfgoed, digitaal beschermingsdossier DB002137, Parochiekerk Sint-Servatius met kerkhofmuur.

Datum tekst: 2000

- Grondplan Sint-Servatiuskerk Kersbeek



- Vrije hoogte: schip 9.335 m
 koor 9.563 m
- Aantal zitplaatsen: 120

Opbouw

Type gebouw: eenbeukige kerk met 2 bijruimtes (sacristieën)

Deze eenbeukige kerk, die beschermd is, leent zich moeilijk tot compartimentering.

Voorzieningen

Sanitair	Afwezig
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie.
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig

Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is rolstoeltoegankelijk via zijingang van kerkhof
Diefstal- en brandbeveiliging	Afwezig
Bliksembeveiliging	Wordt in 2025 totaal vernieuwd
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
Dossiers Monumentenwacht Vlaams-Brabant vzw.
Zie ext. inspectie op datum van 01/02/2019 – nr. 21352/2019/B ext.
Zie int. inspectie op datum van 23/03/2007 – nr. B – 31/21352/2007/int.
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
Dakwerken (nl. ondersteuning van de dakconstructie): 2023
Herstelling en renovatie van de kerkhofmuur: 2022-2023
Vernieuwing externe bliksembeveiliging: 2025

Financiële gegevens (optioneel)

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
2026	Hekwerk	183.986 (premie 81.375)	N/A

- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaeken

2.3.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Er is beperkte parkeermogelijkheid rond de kerk en er is een beschermd kerkhof.
Er is ook een kleuterschool in de omgeving.

2.3.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Momenteel één zaterdagviering per maand. Verder zijn uitvaarten, huwelijken en doopvieringen mogelijk.

Jaarlijks vindt er ook een herdenkingsviering plaats met militaire eer ter nagedachtenis van de crash van een Engelse bommenwerper, een Wellington BIII, van het 15^{ste} squadron die na een Raid op Frankfurt neerstortte en waarbij de 5 bemanningsleden omkwamen. Deze bemanningsleden liggen begraven op het kerkhof.

De kerk bevindt zich langs een fiets- en wandelroute. Ter gelegenheid van het jubeljaar is een speciale route rond het thema 'hoop' ontworpen, waarbij de kerk een belangrijk onderdeel vormt. Daarnaast doet het gebouw ook dienst als noodlocatie voor de plaatselijke school.

2.4 Sint-Germanus in Miskom

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1 Identificatie

Naam: Sint-Germanuskerk

Geografische ligging

- Kerkstraat 2, 3472 Kersbeek-Miskom
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Sint-Germanus Miskom

Eigenaar: Kerkfabriek Kana Kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld

Is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Parochiekerk Sint-Germanus*

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

Is beschermd als **monument** *Parochiekerk Sint-Germanus met kerkhofmuur*

Deze bescherming is geldig sinds 22-11-2001.

Is deel van de bescherming als **stads- of dorpsgezicht, intrinsiek** *Dorpskern Miskom*

Deze bescherming is geldig sinds 22-11-2001.

2.4.2 Beschrijving

a) **Cultuurhistorische waarde**

Historiek

Naar verluidt bezat Miskom reeds in de 13de eeuw een kerk of kapel door toedoen van het kapittel van Saint-Lambert in Luik die er het patronaatsrecht en een derde van de tienden bezat. Rond 1600 verwierf de abdij van Villers deze rechten. Het tweede derde van de tienden kwam toe aan de abdij van Maagdendal, het derde aan de pastoor.

Over de voorloper van de huidige kerk is zeer weinig bekend. Volgens Wauters was het een driebeukige kruiskerk bestaande uit een schip van vier traveeën, een ingebouwde westtoren en een door steunberen versterkt, twee traveeën diep koor met driezijdige sluiting. In 1619, 1702 en 1751 werden er herstellingen uitgevoerd en wegens te klein werd ze in 1785 gedeeltelijk herbouwd.

In 1874-1877 werd ze uitgebreid naar ontwerp van de Leuvense architect Louis Van Arenbergh (1834-1882), provinciaal architect en onder meer ontwerper van de Heilig Hartkerk van Kessel-Lo (1875) en de Sint-Lambertuskerk te Heverlee.

Het project omvatte naast de uitbreiding met één travee aan de westzijde de bouw van twee sacristieën en een nieuwe westtoren met aanleunende doopkapel en berging. Tezelfdertijd werden twee koorvensters gedicht, nieuwe vensters geplaatst en de beukwanden van steunberen voorzien. In tegenstelling tot wat oorspronkelijk was gepland werd de oude oostsacristie niet gesloopt.

In de jaren 1930 toen de toren sterk naar het westen ging overhellen werden paalfunderingen gestoken onder begeleiding van kanunnik Lemaire en architect Vandendael. Begin jaren 1970 waren er serieuze plannen vanwege de diocesane overheid om de kerk, die op dat moment buiten dienst en dus slecht onderhouden was, te desaffacteren en volledig af te breken. De slooping werd uiteindelijk verhinderd door het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (2 juli 1971) die oordeelde dat het laatgotische koor omwille van zijn archeologische waarde diende bewaard te blijven en de hele kerk omwille van haar waarde als dorpsgezicht.

Culturele waarde

De Sint-Germinuskerk met koor gericht naar de hoofdstraat, is ingeplant op een heuvel te midden van een ommuurd kerkhof, bereikbaar via een trappartij aan oost- en westzijde. Deze relatief bescheiden parochiekerk, opgetrokken in baksteen en natuursteen met natuurleien bedaking, bestaat uit een twee traveeën diep, driezijdig gesloten koor omringd met drie sacristieën en een driebeukig schip van vijf traveeën voorafgegaan door een westtoren.

Het circa 1600 te dateren laatgotische koor met holrond bepleisterde kroonlijst, kwartsieten plint en een drukke ritmering met speklagen (kwartsiet en zandhoudende kalksteen) wordt verticaal gearticuleerd door steunberen met dubbele versnijding en vier spitsboogvensters (verwijderd maaswerk) met negblokomlijsting.

Ter hoogte van de sacristieën zijn de oorspronkelijke vensters dichtgemetseld. Het bakstenen

parement toont sporen van een rode afwerkingslaag.

De oostsacristie met schilddak, natuurstenen plint en kroonlijst, een getralied rechthoekig venster met negblokcomlijsting en een afvoergootje dateert vermoedelijk uit de 18de eeuw. De 19de-eeuwse sacristieën met zadeldak zijn aan de zijkant opengewerkt met een rechthoekig getralied tweelichtvenster en op een (gerecupereerde?) deuroplijsting na identiek van opbouw.

Het driebeukig schip, met identieke nokhoogte als het koor, is afgedekt met één doorlopend, licht geknikt zadeldak rustend op eenvoudige, houten modillons.

Een sobere neogotische traveegeleding met steunberen en spitsboogvensters in een vlakke omlijsting maskeert de oudere kern.

De in 1874 toegevoegde travee is aan de westzijde afgewerkt met aan daken en schouderstukken en voorzien van een spitsboogvenster. Het contrast tussen deze louter functioneel aangepaste beuk en de formeel en decoratief veel rijker uitgewerkte westtoren is opvallend. Deze telt vier, door druiplijsten gemarkeerde niveaus met onderaan een met spitsboogopeningen opengewerkt (momenteel deels gedicht) portaal. De bovenliggende niveaus tonen opeenvolgend een smal hoog spitsboogvenster, twee lichtspleten en een gekoppeld rondboogvenster dat als galmgat fungeert.

Opvallend is niet alleen het royale gebruik van natuursteen maar ook het typische silhouet met een door overhoekse steunberen met driedubbele versnijding benadrukte, forse onderbouw, een vanaf de klokkenverdieping verjongende bovenbouw waarbij het geheel wordt bekroond met een ranke, ingesnoerde torenspits.

Het met een kruisgewelf afgedekte portiek leidt via een binnenportaal onder de toren en een Tudorboog naar de momenteel in lichte tinten geschilderde driebeukige binnenruimte met zwart natuurstenen tegelvloer.

De beuken worden gescheiden door een spitsboogarcade op gedrongen zuilen met veelhoekige sokkel en knop- en bladkapiteel. Op de zuilen rusten de met een druiventros versierde schalken die de gewelfribben opvangen.

De zijbeuken zijn afgedekt met een eenvoudig graatgewelf met centrale rosas. Glasramen met geometrische versiering in geel, groen en lichtgrijze tinten zorgen voor een heldere lichtinval.

In het koor met zwart-witte natuurstenen vloer worden de geprofileerde gewelfribben opgevangen door met een druiventros opgehoogde kraagstenen. De vier eind 19de-eeuwse glasramen stellen de patroonheiligen voor van de in 1898 overleden pastoor Van Emelen en van zijn familieleden: Franciscus Xaverius, de Heilige Dorothea, Sint-Jan de Doper en de Heilige Andreas.

Boven het neogotische hoofdaltaar met stenen tafel en houten retabel met centraal een gebeeldhouwde Calvarie omringd door geschilderde taferelen uit het leven van de Heilige Amandus bevindt zich een geschilderde zegenende Christus in een vlamme mandorla. Ook de biechtstoel is van neogotische factuur.

De twee fraaie barokke zijaltaren - portiekaltaren in beschilderd hout - van de vroegere kerk bleven bewaard: in de rechterzijbeuk het 1643 gedateerde Wivina-altaar met in een nis een 16de-eeuws gepolychromeerd beeld van de Heilige Wivina van Brussel; in de linkerzijbeuk het Maria-altaar met in een nis een 18de-eeuws gepolychromeerd beeld van Onze-Lieve-

Vrouw met kind. De altaartafels zelf zijn 19de-eeuws.

De roodmarmeren doopvont dateert uit de 18de eeuw.

De kruisweg op doek werd in 1868 geleverd door Fr. J. Beerts uit Antwerpen.

Het orgel op het met een eenvoudige neogotische borstwering afgesloten doksaal is van recente datum.

Voor een volledige inventaris van het meubilair wordt verwezen naar het "Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie Brabant. Kanton Diest" (1980), p.72 -73.

Het kerkhof is omsloten met een recente bakstenen (groot formaat) muur en biedt een overzicht aan relatief recente grafstenen⁶.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen
 - koor: 74,82 m² (8,7 m x 8,6 m)
 - schip: 242,54 m² (13,4 m x 18,1 m)
 - Totaal oppervlakte: 317,36 m²

- Grondplan Sint-Germanuskerk Miskom



⁶ HALFLANTS J. 1989: Architecturaal patrimonium van Kersbeek-Miskom in Oost-Brabant, 9, 81-83.

LEFEVER F.A. 1988: De architectenfamilie Van Arenbergh. In: Jaarboek van de Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Leuven en omgeving, deel 28, Leuven, 3-40.

WAUTERS A. 1882: Géographie et histoire des communes belges. Arrondissement de Louvain. Canton de Glabbeek, Brussel, (anastatische herdruk 1963).

Bron: Beschermingsdossier DB002141, Parochiekerk Sint-Germanus met kerkhofmuur (digitaal dossier)

Auteurs: Paesmans, Greta

Datum tekst: 2000

- Vrije hoogte: schip: 9,354 m
 koor: 8,748 m
- Aantal zitplaatsen: 30

Opbouw

Type gebouw: éénbeukige kerk

Uitbreiding is moeilijk, aangezien deze kerk een beschermd monument is en aansluitend omgeven is door een kerkhof, waar nog wordt begraven.

Voorzieningen

Sanitair	Afwezig
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie. Deze installatie is ongeveer 35 jaar oud.
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Toegankelijk voor begane grond
Diefstal- en brandbeveiliging	Afwezig
Bliksembeveiliging	Afwezig
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
21084/2023/B - 21/11/2023 exterieur
21084 Sint-Germanuskerk (Miskom) 2005 interieur
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
/

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
2025-2026	Dakwerken	784.227 (premie 344.764)	N/A

- investeringen: nihil
- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaken

2.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Er is een parkeerterrein, eigendom van de kerkfabriek, en een kerkhof waar nog begraven wordt. De toegankelijkheid naar de kerk en het kerkhof wordt gegarandeerd door een mindervalidelift, aanwezig aan de straatzijde.

2.4.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Er vinden regelmatig gebedsvieringen plaats. Er zijn geen dopen, uitvaarten of huwelijken meer.

De kerk heeft momenteel een Museum voor Volksdevotie als nevenbestemming.

Het museum is open iedere woensdag van 13.30 uur tot 16.30 uur en iedere derde zondag van de maand van 13 uur tot 18 uur.

Verder zijn er stiltemomenten voorzien, evenals speciale gebedsstonden voor de examenperiodes, gebedsstonden voor overledenen, gebedsstonden voor ouderen, rouwenden en zieken.

2.5 Onze-Lieve-Vrouwkerk in Ransberg

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5.1 Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouwkerk

Geografische ligging

- Dorpsstraat 112, 3470 Ransberg
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Ransberg

Eigenaar: gemeente Kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld

Is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw*

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

omvat de bescherming als **monument** *Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw: orgel*
gelegen te *Dorpsstraat 112 (Kortenaken)*

Deze bescherming is geldig sinds 07-10-1981.

2.5.2 Beschrijving

a) **Cultuurhistorische waarde**

Historiek

Neogotisch gebouw uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Culturele waarde

Het orgel in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Ransberg is beschermd als monument, omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde

Definitieve beschermingsbesluiten: 07-10-1981

Het orgel in de kerk werd gebouwd door P.A. Van Dinter, vermoedelijk voor 1857 en circa 1930 getransformeerd door V. Van de Loo uit Rotselaar. Het instrument is afkomstig uit de oude kerk (afgebrand eind 19de eeuw), gered en herplaatst in de nieuwe neogotische kerk van circa 1885. Het betreft een sobere viervoetsorgelkast in klassieke stijl met een volledig vlak front. De zijkant is beschadigd door verwijdering van de klaviatuur⁷.

b) **Gebouw en architecturale mogelijkheden**

Oppervlakte

- Afmetingen
schip: 270 m² (15 m x 18 m)
totale oppervlakte = 270 m² + oppervlakte van het koorgedeelte
- Grondplan Onze-Lieve-Vrouwekerk Ransberg



⁷ Archief Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, DB000621, Onze-Lieve-Vrouwekerk orgel, Klasseringsvoorstel m.b.t. historische kerkorgels in het arrondissement Leuven, s.d.
FAUCONNIER A. & ROOSE P. 1977: Het historisch orgel in Vlaanderen, deel II b, Brabant - arr. Leuven, Brussel, 252-254.
Van der Veken, Bert (26-04-2016)

- Vrije hoogte: schip: 12,78m
 koor: 9,92m
- Aantal zitplaatsen: 140

Opbouw

- Type gebouw: driebeukige kerk
- Aantal en soort bijruimtes; 1 sacristie en 1 bijruimte die dienst doet als CV-ruimte
- Opdeelbaarheid is gelet op de grootte niet mogelijk en uitbreiding is moeilijk, aangezien deze kerk omgeven is door een kerkhof, waar nog wordt begraven.

Voorzieningen

Sanitair	1 WC aanwezig in zijscristie
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie.
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Kleine kitchenette met enkel spoelbak.
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Begane grond is rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Afwezig
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
21144 Onze-Lieve-Vrouw Rozenkranskerk (Ransberg) 2006 interieur
21144 Onze-Lieve-Vrouw Rozenkranskerk 2020 exterieur
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
/

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
Xxx			

- investeringen: nihil
- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaeken

2.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Er is een kleine parkeermogelijkheid rond de kerk en er is ook nog een kerkhof waar nog begraven wordt. In de omgeving is er ook nog een kleuterschool.

2.5.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Momenteel nog één zaterdagviering per maand. Verder zijn er uitvaarten, huwelijken en doopvieringen alsook een viering op Palmzondag, Goede Vrijdag en de feestdag van O.-L.-Vrouw-tenhemelopneming (15 augustus).

Ook vindt er jaarlijks een viering plaats op 8 mei als herdenking van de wapenstilstand van de tweede wereldoorlog.

Verder gebruikt de plaatselijke school de kerk als noodlocatie. Ook het grootoudersfeest van de school vindt hier plaats.

2.6 Sint-Amanduskerk in Hoeleden

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.6.1 Identificatie

Naam: Sint-Amanduskerk Hoeleden

Geografische ligging

- Kerkplein 9, 3471 Hoeleden

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Sint-Amandus Hoeleden

Eigenaar: Kerkfabriek Kana Kortenaken

Bescherming(en)/vastgesteld

Beschermd als bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Amandus
Deze vaststelling is geldig sinds *05-10-2009*. (Vaststellingsbesluit)

2.6.2 Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Opgetrokken in twee bouwcampagnes: ingebouwde westtoren en beuk van drie traveeën op pijlers (bak- en zandsteen) met classicistische inslag (1794 en volgende); polyonaal koor van kwartsiet uit de 16de eeuw behorend tot de Brabantse laatgotische stijl, in verband te brengen met dit van Kortenaken; sacristieën uit de 18de eeuw.

In het koor, kruisribgewelven, steunend op kraagstenen verfraaid met rankwerk en consoles met maskerkoppen. Uit gelijkaardige versiering in de noordoostelijke en zuidoostelijke

hoeken van de beuk, kan wellicht het oorspronkelijke bestaan van een éénbeukige ruimte afgeleid worden.

Mobilair. Verscheidene gepolychromeerde beelden (volkskunst, 15de, 16de, 17de eeuw), onder meer Sint-Amandus, Sint-Sebastiaan, Heilige Lucia, en Heilige Hubertus in het koor en de beuk. Barokke communiebank (einde 17de eeuw)⁸.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen:
Koor: 50 m²
schip: 194,25 m² (18,50 m x 10,50 m)
portaal: 15 m² (5 m x 3 m).
Totale oppervlakte: 259,25 m²
- Grondplan van Sint-Amanduskerk Hoeleden



- Noteer de vrije hoogte: schip: 9,84 m
Koor: 9,40m
- Aantal zitplaatsen: 220

⁸ Bron: Genicot L.F., Van Aerschot S., de Crombrugghe A., Sansen H. & Vanhove J. 1971: Inventaris van het cultuurbezit in Vlaanderen, Architectuur, Provincie Brabant, Arrondissement Leuven, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 1, Luik.

Auteurs: Genicot, Luc; Sansen, Hadewych; Van Aerschot, Suzanne; Vanhove, Jacqueline & de Crombrugghe, Anne

Opbouw

- Type gebouw: Eenbeukige kerk
- Aantal en soort bijruimtes; 1 sacristie en 1 bergplaats
- Opdeelbaarheid is gelet op de grootte niet mogelijk en uitbreiding is moeilijk, aangezien deze kerk omgeven is door een kerkhof,

Voorzieningen

Sanitair	Afwezig
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie.
Verlichting	LED en halogeen
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Begane grond is rolstoeltoegankelijk
Diefstal- en brandbeveiliging	Afwezig
Bliksembeveiliging	Wordt voorzien na vernieuwing dak.
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
22517/2018/B - 26/11/2018 exterieur
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
Vernieuwing dak: 2024-2025

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
Xxx	/	/	/

- investeringen: nihil
- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaeken

2.6.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Amanduskerk is gelegen in het centrum van de deelgemeente Hoeleden. In de onmiddellijke omgeving is er een bloeiende school met kleuter en lager onderwijs. Aan de kerk grenzend is er ook een openbare parking.

De kerk is omgeven door een oud ommuurd kerkhof, waar momenteel geen begravingen meer plaatsvinden.

2.6.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Momenteel is er één zaterdagviering per maand, uitvaarten, huwelijken en doopvieringen, alsook een viering op Palmzondag, Goede Vrijdag en Allerheiligen.

Tevens vinden er de maandelijkse voorbereidingssamenkomsten op eerste communie en een jaarlijkse viering als herdenking van de wapenstilstand van de eerste wereldoorlog plaats.

In de loop van 2025 zal bij het aartsbisdom Mechelen-Brussel een aanvraag worden ingediend voor de herbestemming van de kerk tot een gemeentelijke bibliotheek. Na de goedkeuring van deze en de bijhorende erfpachttakte zal de kerk ontheven worden aan de eredienst.

2.7 Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen in Stok

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.7.1 Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen (Kapelanij Hulp der Christenen)

Geografische ligging

- Stokstraat 5, 3470 Stok
- Provincie: Vlaams-Brabant

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: aartsbisdom Mechelen-Brussel
- Dekenaat of Regio: Tienen
- Parochie: Onze-Lieve-Vrouw Hulp der Christenen Stok

Eigenaar: aartsbisdom Mechelen-Brussel

Bescherming(en)/vastgesteld

Niet-beschermd

2.7.2 Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

In 1772 was er in Stok een kapel gewijd aan de H. Kruisverheffing die reeds in steen was gebouwd. Zij was maar een paar stappen breed maar toch werd nu en dan eucharistie gevierd. De huidige kerk van Stok is opgericht op 26 augustus 1941 als kapelanij van de parochie Sint-Amandus Hoeleden, n.a.v. een verzoekschrift van het Aartsbisdom Mechelen van 19/02/1941. De aanroeping van de kapelanij zal worden “ Onze Lieve Vrouw Hulp der Christenen “.

De huidige kerk is niet gebouwd op de daartoe voorziene grond. De grond en landbouwgebouwen, groot 3 are 74 ca. kadastrale legger D/230F waarop de kerk nu wel staat behoort toe aan het Aartsbisdom Mechelen – Brussel ingevolge een akte van aankoop bij Notaris De Brabander op 05/08/1951.

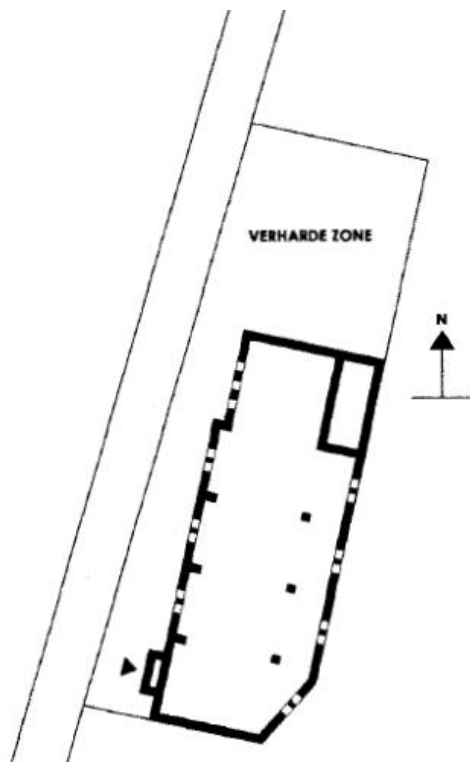
De kerk van Stok is een voormalige schuur en zou vroeger eigendom geweest zijn van de vierkantshoeve naast de kerk.

De kerk van Stok werd verheven tot parochiekerk in het jaar 2023, ingevolge een erfpachtakte bij notaris Spaepen op 12 juli 2023.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- Afmetingen
 - koor: 13,5m² (4,5 m x 3 m)
 - schip: 108m² (16 m x 8 m)
 - totale oppervlakte: 121,5 m²



- Grondplan Hulp der Christenenkerk Stok
- Vrije hoogte: 4,90 m
- Aantal zitplaatsen: 132

Opbouw

- Type gebouw: Eenbeukige kerk
 - Aantal en soort bijruimtes; 1 sacristie
 - Opdeelbaarheid is gelet op de grootte niet mogelijk en uitbreiding is eveneens niet mogelijk wegens grenzend aan kleine parking en straat.
- Naast de kerk is er een kleine verharde zone aanwezig.
De bestaande kerk is niet hoog genoeg om een tweede verdieping te creëren.
De ramen in de kerk zijn klein, waardoor er niet veel daglicht in de kerk binnenkomt.
Dit gebouw beschikt over weinig mogelijkheden naar de toekomst toe.

Voorzieningen

Sanitair	Afwezig
Verwarming	Verwarming werkt volgens het principe van warme lucht met als brandstof stookolie.
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Afwezig
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Afwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Begane grond is rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Afwezig
Bliksembeveiliging	Afwezig
Gsm-operatoren	Afwezig

Bouwfysische toestand

- Samenvatting rapport Monumentenwacht
22656/2020/B - 02/09/2020 exterieur
- Uitgevoerde restauratiewerken + jaar:
Vernieuwing dak: 2024

Financiële gegevens

- Geplande investeringen (*schematisch overzicht van grote werken aan de kerk die moeten gebeuren en waar consensus over is tussen gemeente en kerkbestuur*)

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
Xxx	Beschrijving werken (bijv. bliksembeveiliging, noodverlichting, restauratie glasramen)	Bedrag of begroot budget (vermelding toelage, premie, subsidie)	Datum van uitvoering
Xxx	/	/	/

- Investerings: nihil
- Exploitatietoelagen en eventuele overschotten/tekorten (zowel vorig als nieuw MJP)
Zie tabel onder kapittel 2.1 Sint-Amorkerk Kortenaeken

2.7.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Geen parkeermogelijkheid , geen kerkhof en geen school aan de kerk.
Wel is er nog een parochiezaal op wandelafstand.

2.7.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Momenteel nog één zaterdagviering per maand. Ook zijn er uitvaarten, huwelijken, doopvieringen, alsook een viering op Palmzondag, Goede Vrijdag, Allerheiligen en Kerstmis.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1 Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Pastorale visie en samenvattingen : inventaris vanuit de pastorale realiteit

a. Op dit ogenblik hebben alle kerken hun bestemming behouden voor de organisatie van de christelijke eredienst en staan zij open voor initiatieven die aansluiten bij de brede zin voor de zending in de wereld : "Liturgie" / "Diakonie (dienst aan de wereld)", "Evangelisatie" en "Catechese" met als belangrijkste opdracht de liturgie als eerste zending.

b. De kerken worden vandaag reeds op verschillende wijzen gevaloriseerd via de samenwerking op parochiaal niveau met een aantal socio-culturele organisaties. Naast de kerkelijke functie fungeren zij met respect voor hun eigenheid als cultusgebouw ook als verbindingsplaats tussen mensen tijdens onder meer thematische tentoonstellingen, concerten en lezingen, seminaries of literaire voorstellingen.

c. De kerken van Kortenaeken, Waanrode, Kersbeek en Miskom zijn van historisch belang als geklasseerde gebouwen alsook het orgel van de kerk van Ransberg, dat net zoals de orgels van Kersbeek en Waanrode, is geklasseerd. Op basis van hun kunsthistorisch patrimonium kunnen deze kerken fungeren als gebouwen met toeristische aantrekkingskracht.

d. De kerken van Ransberg en Stok zijn niet beschermd en verkeren in goede conditie door continu onderhoud.

Mogelijke denkpistes voor de verdere valorisatie inzake medegebruik, neven-bestemming en multifunctioneel gebruik zijn:

1. Naast de centrale rol die het kerkgebouw vervult in de wekelijkse eredienst, blijft het ook een betekenisvolle plaats waar mensen samenkomen op belangrijke momenten in het leven, zoals bij een geboorte, huwelijk, jubileum of overlijden. Die verbindende functie zal ook in de toekomst blijven bestaan en trekt bovendien mensen aan die minder nauw verbonden zijn met het traditionele geloof.
2. Een christelijke geloofsgemeenschap wil er zijn voor iedereen die op zoek is naar betekenis en verwelkomt ook degenen die anders geloven, maar zich willen verdiepen in de christelijke spiritualiteit en traditie. De kerk is in deze zin een open ruimte waar iedereen welkom is.

Het kerkgebouw biedt een gastvrije plek van stilte en bezinning, waar ruimte is voor ontmoeting met het diepere in jezelf en voor het stellen van fundamentele levensvragen.

In een maatschappij die voortdurend wordt overspoeld met prikkels en drukte, zijn stilteplekken zoals kerken van onschatbare waarde. Ze bieden een plek om tot rust te komen, te vertragen en opnieuw contact te maken met jezelf. In de stilte ontstaat ruimte voor reflectie en bezinning, en voor de vragen die in het dagelijkse leven vaak geen ruimte krijgen. Daarom zijn zulke plekken vandaag de dag belangrijker dan ooit.

3. De kerken staan altijd ter beschikking in geval van noodzaak tot hulpacties waarbij een grote ruimte gezocht wordt in de parochie en/of gemeente en/of daarbuiten (crisis van tijdelijke aard of occasioneel).
4. De kerkraad verklaart zich bereid in te gaan op mogelijke vragen voor het medegebruik voor socio-culturele activiteiten en religieuze activiteiten van andere Rooms Katholieke en christelijke geloofsgemeenschappen (vooral voor christelijke migranten: vb: Kopten, Poolse katholieke seizoenarbeiders, Syrische christenen,).
5. De verschillende kerken bekleden door hun positie in elk dorp het uitzicht van de dorpskern en bezorgen deze kernen een hoge herkenningfactor. Ze vormen een baken in het dorpsgezicht en dus ook in het dorpsgevoel.
6. De centrale positie van de kerken maakt dat deze door hun centrale ligging goed in aanmerking kunnen komen voor dorpsgerichte functies van allerlei aard op korte tot zeer lange termijn.
7. In het kader van de toeristische ontsluiting van het Hageland willen we met de historische kerken meegaan en bijdragen aan het creëren van meerwaarde op dit vlak.
8. Om al de opgesomde bovenstaande redenen verdienen ze de volgehouden zorg van de gemeenschap.

Sint-Amorkerk (Kortenaken)

Dorpsplein 5A, 3470 Kortenaken

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Centrumkerk van de Pastorale Zone Kana. D.w.z. dat er op zon- en feestdagen een eucharistieviering doorgaat. Daarnaast vinden in de kerk ook uitvaarten, huwelijken, doopvieringen, eerste communie- en vormselvieringen plaats. Er wordt ook elk trimester een schoolviering gehouden.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Behoud van deze functie en (sacramentele) vieringen</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Maandelijks samenkomsten ter voorbereiding op de eerste communie en vormsel, jaarlijks kerstconcert, repetities zangkoor, schoolvieringen, Nieuwjaarsreceptie, kunsthistorische rondleidingen t.g.v. Erfgoeddag, Open Kerkendag en/of Monumentendag.</p> <p>Regelmatige didactische school- of klasbezoeken.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Behoud van deze functies en uitbreiding tot mogelijkheid van voordrachten, conferenties en occasionele tentoonstellingen</p>
<i>Medegebruik</i>	<p>Andere katholieke of christelijke gemeenschappen kunnen gebruik maken van deze kerk.</p>
<i>Nevenbestemming is mogelijk voor multifunctioneel gebruik</i>	
<i>Herbestemming</i>	<p>Niet van toepassing</p>

Sint-Bartholomeuskerk (Waanrode)

Dorp 6, 3473 Waanrode

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Deze kerk is nog steeds in gebruik voor het vieren van liturgie.</p> <p>Heden vindt er om de maand een eucharistieviering plaats alsook vieringen bij Kerstmis, Palmzondag, Goede Vrijdag en Allerheiligen.</p> <p>Eén schoolviering per trimester, verder ook dopen, huwelijken, eerste communieviering, uitvaarten en Te Deumviering.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Deze kerk blijft behouden voor de eredienst en toedienen van sacramenten zoals hierboven vermeld.</p> <p>Tevens doet deze kerk dienst voor zone-overstijgende vieringen.</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Maandelijkse samenkomsten ter voorbereiding op de eerste communie.</p> <p>Er vinden jaarlijks twee concerten plaats alsook twee inzamelingen van schoolgerief en speelgoed t.v.v. minderbegoede kinderen,</p> <p>Kerstreceptie, kunsthistorische rondleidingen t.g.v. Erfgoeddag, Open Kerkendag en/of Monumentendag;</p> <p>Regelmatige didactische school- of klasbezoeken.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Behoud van deze functies en uitbreiding tot mogelijkheid van voordrachten, conferenties en occasionele tentoonstellingen.</p>
<i>Medegebruik</i>	Andere katholieke of christelijke gemeenschappen kunnen gebruik maken van deze kerk.
<i>Nevenbestemming is mogelijk voor multifunctioneel gebruik</i>	
<i>Herbestemming</i>	Niet van toepassing

Sint-Servatius (Kersbeek)

Kersbeek-Dorp 5, 3472 Kersbeek-Miskom

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Deze kerk is nog steeds in gebruik voor het vieren van liturgie.</p> <p>Heden vindt er om de maand een eucharistieviering plaats alsook verder dopen, huwelijken en uitvaarten.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Deze kerk blijft behouden voor de eredienst en het toedienen van sacramenten zoals hierboven vermeld, mits jaarlijkse evaluatie en opvolging.</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>De kerk bevindt zich langs een fiets- en wandelroute. Ter gelegenheid van het jubeljaar is er een speciale route rondom het thema 'hoop' ontworpen, waarbij de kerk een belangrijk onderdeel van de route vormt.</p> <p>Kunsthistorische rondleidingen t.g.v. Erfgoeddag, Open Kerken-dag en/of Monumentendag;</p> <p>Receptie t.g.v. Nationale Ziekendag door Samana</p> <p>Regelmatige didactische school- of klasbezoeken</p> <p>Noodlocatie van de plaatselijke school.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Behoud van deze functies en uitbreiding tot mogelijkheid van voordrachten, conferenties en occasionele tentoonstellingen.</p>
<i>Medegebruik</i>	<p>Andere katholieke of christelijke gemeenschappen kunnen gebruik maken van deze kerk.</p>
<p><i>Nevenbestemming is mogelijk voor multifunctioneel of gedeeld gebruik. Hierover zal tijdens deze legislatuur verder worden nagedacht.</i></p>	
<i>Herbestemming</i>	<p>Is momenteel niet aan de orde maar wordt verder bekeken vanuit de bovenvermelde nevenbestemming en rekening houdende met het historische karakter van de kerk en het orgel.</p>

Sint-Germanuskerk (Miskom)

Kerkstraat 2, 3472 Kersbeek-Miskom

Definitie	Huidige situatie en toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie Er zijn geen dopen, uitvaarten of huwelijken meer.</p> <p>De kerk heeft momenteel een Museum voor Volksdevotie als nevenbestemming.</p> <p>Verder zijn er stiltemomenten voorzien en speciale gebedsstonen voor de examenperiodes, gebedsvieringen voor overledenen ter gelegenheid van Allerheiligen, trimestriële vieringen voor ouderen, rouwenden en zieken door Samana.</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>De kerk ligt langs een fiets- en wandelroute. Voor het jubeljaar is er een speciale route rond het thema 'hoop' uitgezet, waarbij de kerk een centraal punt vormt. Daarnaast worden er ook historische rondleidingen georganiseerd.</p>
<i>Medegebruik</i>	<p>Niet van toepassing</p>
<p><i>Neven- en bestemming</i></p> <p>Toekomst op kortere termijn: de nevenbestemming als museum voor volksdevotie nog verbeteren en de erfgoedfunctie nog verder uitbreiden.</p> <p>Deze nevenbestemming kan op termijn evolueren naar een herbestemming met eenzelfde doel.</p>	

Onze Lieve Vrouwekerk van de Heilige Rozenkrans (Ransberg)

Dorpsstraat 112, 3470 Ransberg

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Deze kerk is nog steeds in gebruik voor het vieren van liturgie.</p> <p>Heden vindt er om de maand een eucharistieviering plaats alsook t.g.v. Palmzondag, Goede Vrijdag, O.-L.-Vrouw-hemelvaart en Allerheiligen. Verder dopen, huwelijken en uitvaarten.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Deze kerk blijft behouden voor de eredienst en het toedienen van sacramenten zoals hierboven vermeld, mits jaarlijkse evaluatie en opvolging.</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Concerten (jaarlijks fanfare-concert), kunsthistorische rondleidingen t.g.v. Erfgoeddag, Open Kerkendag en/of Monumentendag;</p> <p>Herdenking wapenstilstand van tweede wereldoorlog (8/5);</p> <p>Receptie t.g.v. Lichtmisviering door plaatselijke school;</p> <p>De plaatselijke school gebruikt de kerk als noodlocatie. Ook het grootoudersfeest van de school vindt hier plaats;</p> <p>Regelmatige didactische school- of klasbezoeken</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Behoud van deze functies en uitbreiding tot mogelijkheid van voordrachten, conferenties en occasionele tentoonstellingen.</p>
<i>Medegebruik</i>	<p>Andere katholieke of christelijke gemeenschappen kunnen gebruik maken van deze kerk.</p>
<p><i>Nevenbestemming is mogelijk</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Multifunctioneel gebruik</i> <p>Deze kerk leent zich, met het geklasseerde orgel, tot een ideale plaats voor het inrichten van een conservatorium of repetitieruimte voor zang en muziek.</p>	
<i>Herbestemming</i>	<p>Kan een gevolg zijn van de mogelijke nevenbestemming</p>

Sint-Amanduskerk (Hoeleden)

Kerkplein 9, 3471 Hoeleden

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Deze kerk is momenteel nog in gebruik voor het vieren van liturgie.</p> <p>Heden vindt er om de maand een eucharistieviering plaats alsook t.g.v. Palmzondag, Goede Vrijdag, Eerste communie en Allerheiligen. Verder dopen, huwelijken, uitvaarten en trimesteriele schoolvieringen.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Zie verder bij Herbestemming</p>
<i>Valorisatie</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Maandelijkse samenkomsten ter voorbereiding op de eerste communie.</p> <p>Regelmatige didactische school- en klasbezoeken.</p>
<i>Medegebruik</i>	---
<i>Herbestemming</i>	<p>In de loop van 2025 zal bij het aartsbisdom Mechelen-Brussel een aanvraag worden ingediend voor de herbestemming van de kerk tot een gemeentelijke bibliotheek. Na de goedkeuring van deze en de bijhorende erfpachtakte zal de kerk ontheven worden aan de eredienst.</p> <p>Na de sluitingsviering zullen alle religieuze en materiële goederen van de kerk worden verdeeld over de andere kerken, op basis van de beslissing van de kerkraad van 2 mei 2024.</p>

O.-L.-Vrouw Hulp der Christenenkerk (Stok)

Stokstraat 5, 3470 Stok-Kortenaken

Definitie	Huidige situatie en Toekomstvisie
<i>Parochiekerk</i>	<p>Huidige situatie</p> <p>Deze kerk is nog steeds in gebruik voor het vieren van liturgie. Heden vindt er om de maand een eucharistieviering plaats alsook t.g.v. Goede Vrijdag, Allerheiligen en kerstmis. Verder dopen, huwelijken en uitvaarten.</p> <p>Toekomstvisie</p> <p>Deze kerk blijft behouden voor de eredienst en het toedienen van sacramenten zoals hierboven vermeld, mits jaarlijkse evaluatie en opvolging.</p>
<i>Valorisatie</i>	
<i>Medegebruik</i>	Andere katholieke of christelijke gemeenschappen kunnen gebruik maken van deze kerk.
<i>Nevenbestemming</i>	Is mogelijk.
<i>Herbestemming</i>	Is mogelijk, afhankelijk van beslissing van eigenaar

3.2 Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

De beschermde **Sint-Amorkerk van Kortenaken**, eigendom van de gemeente, staat in het plan als Centrumkerk aangeduid. Deze blijft dus de zondagskerk van de pastorale zone Kana-Kortenaken, waar er nu en ook in de toekomst elke zon- en feestdag een eucharistieviering zal plaatsvinden, alsook uitvaarten, huwelijken, dopen, schoolvieringen, eerste communie- en vormselvieringen.

Deze kerk is wel aan restauratie toe, waarvoor er als beschermd gebouw een erfgoedpremie zal aangevraagd worden.

Tijdens deze werken zijn er uitwijkmogelijkheden naar de ook beschermde **Sint-Bartholomeuskerk te Waanrode**. Ook deze kerk is eigendom van de gemeente.

In de toekomst blijven op kortere termijn in deze kerk de eucharistievieringen beperkt behouden a rato van 1 eucharistieviering om de maand en vieringen bij Kerstmis, Nieuwjaar, Palmzondag, Goede Vrijdag en Allerheiligen, trimestriële schoolviering, verder ook dopen, huwelijken, eerste communieviering en uitvaarten en Te Deumviering.

Op langere termijn blijft deze kerk ook volledig behouden voor de eredienst. Er wordt voorzien dat er maandelijks een eucharistieviering zal doorgaan, evenals uitvaarten, huwelijken, dopen en eerste communieviering. Ook de zone-overstijgende vieringen vinden in deze kerk plaats.

Deze kerk is eveneens aan restauratie van het interieur toe nl. bepleistering en verven, waarvoor er als beschermd gebouw reeds een erfgoedpremie werd aangevraagd.

Voor de als monument beschermde **Sint-Servatiuskerk van Kersbeek**, eigendom van de kerkfabriek, met haar beschermde kerkhofmuur en beschermd orgel zal er actief gezocht worden naar een nevenbestemming, zodat de kerk naar de toekomst toe nog slechts gedeeltelijk behouden blijft voor de eredienst.

De **Sint-Germanuskerk van Miskom**, ook eigendom van de kerkfabriek, heeft momenteel reeds een nevenbestemming, namelijk als locatie voor het Museum voor Volksdevotie en als plaats voor stiltemomenten en gebedsstonden. Dit gaat zo blijven. Eventueel kan de nevenbestemming evolueren naar een herbestemming met dezelfde functie.

Er wordt ook gezocht voor de kerken **Onze-Lieve-Vrouw te Ransberg** (eigendom van de gemeente) en Kapelanijs **Hulp de Christenen te Stok** (eigendom van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel) naar een neven- of herbestemming. Voor de kerk van Ransberg dient hierbij rekening gehouden te worden met het geklasseerde orgel.

Voor de **Sint-Amanduskerk te Hoeleden** (eigendom van de kerkfabriek) zal in de loop van 2025 bij het aartsbisdom Mechelen-Brussel een aanvraag worden ingediend voor de

herbestemming van de kerk tot een gemeentelijke bibliotheek. Na de goedkeuring van deze en de bijhorende erfpachtakte zal de kerk ontheven worden aan de eredienst. Na de sluitingsviering zullen alle religieuze en materiële goederen van de kerk worden verdeeld over de andere kerken, op basis van de beslissing van de kerkraad van 2 mei 2024.

ALGEMENE BESLUITEN, CONCLUSIES EN VOORSTELLEN

De kerken van Kana-Kortenaken worden en zijn gecategoriseerd als van cultuurhistorisch belang en worden gepositioneerd als:

1. Gebouwen met een liturgische functie en roeping waarbij deze liturgische functie en roeping centraal staan binnen de parochie en de gemeenschap.

De kerk is niet alleen een plaats voor liturgie, maar ook een ontmoetingsruimte waar gelovigen met elkaar in gesprek kunnen gaan, verbondenheid ervaren en de parochiegemeenschap op een tastbare manier aanwezig is. De viering van de liturgie is hierbij de bron en het hoogtepunt. Daarnaast biedt de kerk een ruimte van stilte, waar mensen het 'diepere' kunnen ontmoeten en ruimte is voor alle existentiële vragen. Bezoekers kunnen ook een kaars branden als teken van devotie en gebed.

2. Gebouwen die, naast hun kerkelijke functie en met respect voor hun eigenheid als cultusgebouw, kunnen functioneren als ontmoetingsplaats voor mensen, bijvoorbeeld tijdens thematische tentoonstellingen, concerten, lezingen, seminaries of literaire voorstellingen.
3. Gebouwen, die op basis van hun kunsthistorisch patrimonium, kunnen fungeren als een gebouw met toeristische aantrekkingskrachten.
4. De kerkgebouwen worden steeds meer opengesteld voor het ruimere publiek en activiteiten. Toch is de kerkraad zich bewust van de noodzaak tot een nog bredere openstelling.

De kerk kan een belangrijke rol spelen in het bestrijden van de groeiende vereenzamingsproblematiek. Daarnaast kunnen ook andere maatschappelijke vraagstukken besproken en bezonnen worden in een 'reflectiehoekje' binnen de kerk.

5. Mogelijke vragen ten bate van toeristische doelstellingen die de historische of bouwkundige waarde van het patrimonium van het roerend erfgoed willen belichten, zullen door de kerkraad steeds welwillend onderzocht worden.
6. De kerkraad is ook bereid om de kerken bij onverwachte crisissituaties of grote persoonlijke drama's ter beschikking te stellen voor tijdelijke opvang.
7. Verschillende denkpistes zullen in de loop van de volgende jaren worden ontwikkeld voor de verschillende kerken voor verdere valorisatie en neven- of herbestemming en dit op basis van hun specificiteit.

8. De kerkraad zal de plaatselijke kerkbetrokkenen, verenigingen en scholen raadplegen in dit verdere nadenkwerk over de toekomst van de respectievelijke kerken om zo een ruim draagvlak te creëren voor de realisatie van dit kerkenbeleidsplan.
9. De kerkraad zal de nodige aandacht besteden aan de culturele, sociale en maatschappelijke noden, die aan de grondslag kunnen liggen voor de mogelijke valorisaties, neven- en/of herbestemmingen van bepaalde kerken.
10. De kerkraad zal hierbij ook steeds in dialoog en overleg gaan met de gemeentelijke commissie 'Erediensten' of overheid. Ook zal met deze op regelmatige basis worden nagegaan of dit plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan, dat dan ook dient goedgekeurd te worden door de bisschop en door de gemeenteraad.